

Lausunto

22.04.2026

Asia: VN/33800/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaaliturvaetuuksien valtion osuuksien maksamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VN/33800/2025

Kansaneläkelaitos (Kela) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Kelan mielestä muutos, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (STM) ei enää tehtäisi päätöksiä ennakoiden määristä, on hyvä.

MAATALOUSYRITTÄJÄN TYÖTAPATURMA- JA AMMATTITAUTILAKI:

Kelan mielestä lakiehdotusta voitaisiin täsmentää siten, että ainoastaan voimassa olevan lain mukainen STM:n vahvistamisvaihe vuosiennakoista poistettaisiin. Tämä tarkoittaisi sitä, että nykykäytännön mukaiset kaikki muut toimenpiteet tehtäisiin ja ne myös kirjattaisiin lakiin, kuten ne nyt ovat laissa ja asetuksessa erikseen kirjattuna. Nykymenettely on Kelan mielestä toimiva sellaisena kuin se nyt on. Melan ei tarvitsisi edelleenkään erikseen laskuttaa Kelaa, vaan Kela laskuttaisi STM:ää kuukausittain (10+1 arkipäivää ennen kuun ensimmäistä arkipäivää. Tämän "10+1 arkipäivää" voi tarvittaessa kirjata myös lakiin, vaikka nykylaissa sitä ei ole kirjattu. Käytännössä niin toimitaan nytkin.) Melan selvityksen (nykylaissa STM:n päätöksen) perusteella ja maksaisi laissa määritettyinä ajankohtina kuukausittain oman osuutensa Melalle. Tällöin ns. minimiperiaatteella saataisiin haluttu muutos aikaiseksi, muuttamatta olemassa olevaa hyvää käytäntöä.

Nyt ehdotetun muutoksen perusteluissa todetaan, että sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen vahvistamisesta (1252/2015) oleva sääntely tuotaisiin lakiin. Sitä ei kuitenkaan ehdotuksessa olla niin tehty. Kelan mielestä sama sääntely voitaisiin kirjata lakiin täsmälleen kuten se nyt on asetuksessa kirjattu, sillä erotuksella, että STM:n vahvistamisosuus jäisi pois. Kelan lakimuutosehdotuksessa olevat päivämäärät eli 20. päivä touko- ja lokakuuta, perustuvat nykykäytännössä oleviin

takarajoihin, jolloin Melan on viimeistään toimitettava selvityksensä STM:lle. Näitä päivämääriä voidaan Kelan puolesta säätää Melan toiveiden mukaisesti, jos sille on tarvetta.

Kelan ehdotus lakimuutokseksi:

150 §: Perusturva- ja valtionosuuden maksaminen

Kansaneläkelaitos maksaa vuosittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 148 §:n 2 momentissa mainittujen sairausvakuutuslain ja kansaneläkelain mukaisten kulujen yhteismäärän ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos vastaavasti maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset kulut. Valtio maksaa vuosittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 148 §:n 3 momentissa mainitun valtion osuuden.

Valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen selvityksen mukaisen vuosiarvion mukaan suorittaa kunakin vuonna määrä, joka vastaa niiden 1 momentin mukaisena osuutena maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle suoritettavaksi säädettyä määrää.

Ennakot maksetaan maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle kuun ensimmäisenä arkipäivänä kahtenatoista kuukausittaisena eränä. Vuosiennakon määrästä maksetaan:

- 1) tammikuulta 5 prosenttia;
- 2) helmikuulta 10 prosenttia;
- 3) maaliskuulta 10 prosenttia;
- 4) huhtikuulta 5 prosenttia;
- 5) toukokuulta 10 prosenttia;
- 6) kesäkuulta 10 prosenttia;
- 7) heinäkuulta 5 prosenttia;
- 8) elokuulta 10 prosenttia;
- 9) syyskuulta 10 prosenttia;
- 10) lokakuulta 5 prosenttia;
- 11) marraskuulta 10 prosenttia;

12) joulukuulta 10 prosenttia.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee kunkin vuoden lokakuun 20 päivään mennessä toimittaa selvitys sosiaali- ja terveysministeriölle ja Kansaneläkelaitokselle seuraavan kalenterivuoden ennakkoiden määristä. Lisäksi kyseisessä selvityksessä on tarvittaessa päivitettyä myös kuluvan vuoden ennakkoiden määrät, jotka huomioidaan joulukuun erässä.

Viimeistään kunkin vuoden toukokuun 20 päivänä Maatalousyrittäjien eläkelaitos päivittää kuluvan kalenterivuoden jälkimmäisen puoliskon ennakkoerien määrät. Samassa yhteydessä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle ja Kansaneläkelaitokselle edellisen kalenterivuoden lopullisia osuuksia koskeva selvitys. Edelliselle vuodelle maksetun ennakon ja lopullisen osuuden määrän erotus otetaan huomioon kuluvan kalenterivuoden jälkimmäisen puoliskon ennakkoerien määrissä.

Valtio voi erityisestä syystä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen esityksestä maksaa ennakkoa edellä tässä pykälässä säädetystä poiketen, jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen valmius maksaa tämän lain tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiset etuudet muutoin vaarantuisivat.

LAKI TOIMEENTULOTUESTA:

Lakimuutokset toimeentulotukeen ovat hyvät, mutta vuoden 2026 ennakkoiden palautusten käsittelyn voisi mainita vielä kappaleessa "6 Voimaantulo".

Riuttala Henri
Kansaneläkelaitos - Aktuaari- ja talouspalveluryhmä